

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๗/๒๕๖๐
วันจันทร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕ พิจารณาแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ)
ในปี ๒๕๖๐ กลุ่ม “เศรษฐกิจอนาคต” จำนวน ๒ วาระ

๑. เศรษฐกิจชีวภาพ

๒. เศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์

ควรมีการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ เพื่อใช้เป็นฐานการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยศึกษาสิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ทั้งพืชและสัตว์ในแต่ละพื้นที่และนำมาประกอบธุรกิจที่หลากหลายได้ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ยังเป็นการสร้างวิสัยทัศน์ให้กับประเทศไทยในการรองรับเศรษฐกิจอนาคตอย่างยั่งยืน รวมทั้งควรสร้างการมีส่วนร่วมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามาเป็นเจ้าของด้วยตนเอง อันจะทำให้พื้นฐานทางเศรษฐกิจมีความมั่นคงและเกิดการพัฒนาประเทศต่อไป

นายกษิต ภิรมย์

๑. ควรมีการพิจารณาถึงบทบาทสำคัญของศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ภายใต้การกำกับของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิรูปสามารถดำเนินการได้อย่างสัมฤทธิ์ผลและเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการขับเคลื่อนผ่านไปยังกระทรวงฯ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องข้างต้น แทนการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปในเรื่องเศรษฐกิจชีวภาพ

๒. ควรสร้างความเชื่อมโยงระบบงบประมาณของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาวิจัยแห่งชาติ และคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินการประสานความร่วมมือในการขับเคลื่อนการค้นคว้าและการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) รวมทั้งสามารถนำผลงานมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศได้อย่างมากมายมหาศาล

๓. ควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการก้าวไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการค้นคว้าและวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจชีวภาพอย่างเต็มรูปแบบ และหากสามารถสนับสนุนการค้นคว้าและวิจัยในเป้าหมายทั้ง ๔ ด้าน อันได้แก่ ๑) ศูนย์กลางทางด้านอาหาร ๒) ศูนย์กลางทางการแพทย์ ๓) ศูนย์กลางการท่องเที่ยว และ ๔) ศูนย์กลางทางด้านพลังงาน ไปพร้อมกันแล้ว จะทำให้การปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔. ควรสร้างกระบวนการเชื่อมโยงและการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในแต่ละกระทรวง เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อให้เกิดการประสานการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีแบบแผนเดียวกัน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสามารถลดการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่อาจมีความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานได้อีกด้วย

๕. ควรมีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งด้านมาตรการป้องกันการจัดซื้อเครื่องมือในโครงการเชื่อมโยงระบบการให้บริการภาครัฐ (Smart Service) จากต่างประเทศ และกระบวนการดำเนินงานทั้งด้านการติดต่อประสานงานกับกลุ่มบริษัทผู้ผลิตของแต่ละประเทศ รวมทั้งควรมีการกำหนดแนวทางร่วมกับบริษัทรับเหมา ในการจัดทำเครือข่ายข้อมูลภาครัฐให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งระบบ (E - Government) เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของเครือข่ายข้อมูลที่จะสามารถนำไปพัฒนาการบริหารงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้จากภาคประชาชน

๖. ควรคำนึงถึงการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความพร้อมในการรองรับกับระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลภาครัฐ (E - Government) ของแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ สามารถเข้าถึงระบบได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคตต่อไป

นายอำพล จินดาวัฒนะ

๑. ควรมีการนำพื้นที่ทางการเกษตรที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมาต่อยอดการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การจัดเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่ายไปยังต่างประเทศ และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในภาคการเกษตร เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยก้าวไปสู่เศรษฐกิจ ๔.๐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรมีการเพิ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกลางหรือศูนย์กลางการบูรณาการที่มีเอกภาพในการวิจัยและสร้างนวัตกรรม ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับกระทรวง ระดับกรม องค์กรนิติบุคคล ภาคเอกชน และมหาวิทยาลัย เป็นต้น ไว้ในรายงานวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี ๒๕๖๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “เศรษฐกิจอนาคต” (เศรษฐกิจชีวภาพ) (หน้า ๕) ตารางที่ ๑ หน่วยงานวิจัยและนวัตกรรมในประเทศไทย หัวข้อต้นน้ำ อันจะทำให้เกิดการประสานร่วมกันเพื่อดำเนินการให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

๓. ควรมีการเพิ่มเติมเนื้อหาในการจัดกลุ่มองค์ประกอบภายในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ ของรายงานการนำเสนอรูปแบบ Power Point (หน้า ๑๒) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) แยกสถาบันการศึกษาออกจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ครอบคลุมถึงสถาบันการศึกษาในภาคเอกชน

๒) แยกสถาบันวิชาการออก เพื่อให้ครอบคลุมถึงสถาบันวิชาการในภาคเอกชน

๓) กำหนดขอบเขตของภาคประชาชนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็น “องค์กรชุมชน” หรือ “องค์กรภาคประชาชน”

๔. ควรมีการแก้ไขเนื้อหาในรายงานการนำเสนอรูปแบบ Power Point (หน้า ๔) หัวข้อ “เป้าประสงค์ของเศรษฐกิจชีวภาพ” ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มสุขภาพ ๖ กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรรม แพทย์แผนไทย

นวดไทย ภูมิปัญญาไทย สมุนไพรไทย โดยสามารถรวมหัวข้อแพทย์แผนไทย นวดไทย ภูมิปัญญาไทย สมุนไพรไทย เข้าด้วยกัน และเพิ่มหัวข้อด้านสุขภาพและความงาม เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา PowerPoint (หน้า ๗) ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน อันได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมโดยเน้นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง เช่น เครื่องสำอางค์ ยา และสมุนไพร

๕. ควรมีการพิจารณาบทบาทหน้าที่ของการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ในรายงานการนำเสนอรูปแบบ PowerPoint (หน้า ๑๘) ให้สอดคล้องการจัดทำโครงการสมุนไพรไทย...พลไทยสู่เศรษฐกิจชีวภาพ โดยผลักดันโครงการดังกล่าวให้เป็นการขับเคลื่อนในระดับชาติ รวมทั้งควรมีการกำหนดหน้าที่เพิ่มเติม ๕ ประการ ได้แก่

- ๑) ประสานนโยบายและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๒) ประสานการพัฒนาทางด้านวิชาการและข้อมูล
- ๓) ประสานการปฏิบัติงานของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ
- ๔) ประสานการสนับสนุนส่งเสริมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ๕) สร้างความร่วมมือทางสังคม

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

การดำเนินงานขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน ในเรื่องเศรษฐกิจดิจิทัล ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ให้มีความเป็นเอกภาพ สามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคุณวุฒिवิชาชีพ (องค์การมหาชน) สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ควรมีการจัดทำโครงการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

นายวันชัย สอนศิริ

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งรัดการดำเนินงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการพัฒนาทางด้านระบบดิจิทัล สามารถทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็ปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจของประเทศสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมให้สามารถรองรับกับความต้องการของภาคเอกชน โดยเฉพาะการดำเนินธุรกิจออนไลน์ นอกจากนี้ยังจะต้องประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการค้าออนไลน์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจกับธุรกิจดังกล่าวมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้การดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพนั้น หากภาครัฐยังคงใช้กลไกที่มีอยู่เดิมในการขับเคลื่อน อาจจะไม่ประสบความสำเร็จก็เป็นได้ เนื่องจากกลไกการทำงานในรูปแบบเดิมอาจจะไม่เหมาะสม หรือสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีการสร้างกลไกการทำงานรูปแบบใหม่ หรือปรับปรุงแก้ไขกลไกการทำงานรูปแบบเดิมให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยจะต้อง ทำการตรากฎหมาย หรือแก้ไขกฎหมาย หรือ กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่เดิม ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อน แผนงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ การจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางด้านเศรษฐกิจชีวภาพระดับประเทศ การจัดตั้งธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ การแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) การเร่งผ่าน (ร่าง) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า (องค์การมหาชน) รวมทั้งการเร่งพัฒนานักวิจัยชีวภาพในระดับเชิงลึก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพจากฐานรากของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับวิถีชีวิตของประชาชนภายในประเทศเป็นสำคัญด้วย

๒. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น การเร่งรัดการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐบาลดิจิทัล การจัดตั้งศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ การจัดทำแผนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ การลงทุนพัฒนาระบบซอฟต์แวร์กลางเพื่อนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากร และบริหารเอกสารองค์กรภาครัฐ เป็นต้น ภาครัฐควรเร่งดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา

เศรษฐกิจดิจิทัล เป็นเรื่องที่สำคัญมากประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ภาครัฐจึงควรส่งเสริม หรือสนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสร้างมูลค่าสินค้าหรือสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาชน เช่น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการด้านภาษี หรือการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น หากนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพของชาวนา ภาครัฐสามารถที่จะช่วยเหลือชาวนาให้เพิ่มผลผลิต และพื้นที่ปลูกข้าว รวมทั้งบริหารจัดการข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในพื้นที่ที่จะปลูกข้าว แนวโน้มความต้องการข้าวหรือราคาข้าวในตลาดโลก ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างตลาดที่สามารถซื้อขายข้าวหรือสินค้าต่าง ๆ ได้ โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

ภาครัฐควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนในเรื่องของเศรษฐกิจชีวภาพอย่างจริงจัง รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ภาครัฐควรมีการพัฒนาการผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรให้มีความทันสมัย
๒. ภาครัฐควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการทำการเกษตรแบบเกษตรแปลงใหญ่
๓. ภาครัฐควรมีแนวทางในการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าจากการเกษตรให้มีต้นทุนต่ำที่สุด
๔. ภาครัฐควรมีแนวทางในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรต่อไร่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๕. ภาครัฐควรมีแผนการผลิตและการแปรรูปสินค้าจากการเกษตรให้อยู่ในจุดที่เหมาะสม
ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง การปฏิรูป
การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวชิษฐ์

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมองของเด็กได้รับการสร้างและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต ซึ่งถ้าเราปล่อยให้เวลาอันมีค่านี้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ก็จะไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้เพราะการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของมนุษย์จะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัย หลักการในแผนการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐาน จึงมีข้อเสนอเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนจะต้องมีความชัดเจนว่าเด็กในวันนี้จะโตไปเป็นผู้ใหญ่อย่างมีมาตรฐานและคุณภาพอย่างไรในวันข้างหน้า
๒. ควรสนับสนุนให้ครู อาจารย์ในโรงเรียนมีค่าตอบแทนที่สูง
๓. ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด มัสยิดและโบสถ์คริสต์
๔. ควรส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ได้มาตรฐานควบคู่ไปพร้อม ๆ กันทั้งระบบ
๕. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับเด็กเล่นให้สามารถพัฒนาสมอง สายตา กล้ามเนื้อ นิ้วและมือให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์

๑. ควรเร่งปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐาน มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยกำชับให้สถานศึกษาที่มีศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์อนุบาล เตรียมความพร้อมของบุคลากร และตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลเด็กปฐมวัยและสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพ เพื่อเด็กจะได้รับการส่งเสริมและเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและการวัดผลประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

๒. ควรพัฒนาบุคลากรทุกประเภทในสถานบริการสำหรับเด็กปฐมวัยให้เป็นมืออาชีพ โดยจัดให้มีการจัดฝึกอบรมที่เป็นระบบและหลากหลายสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครู อาสาสมัคร ฯลฯ ที่มีความรู้พื้นฐานและระดับการศึกษาต่างกัน ให้สามารถมีความรู้และทักษะเฉพาะทางเพิ่มขึ้น รวมทั้งความรู้และทักษะที่รู้จักเยียวยาเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม ด้านสติปัญญาและด้านการเรียนรู้ ซึ่งผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจะต้องถือเป็นการรับผิดชอบและพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

๓. ตามรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ที่บอกว่า ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการบัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กก่อนเข้ารับการศึกษา โดยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ให้สมกับวัย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาทุกระดับ ดังนั้น หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถานศึกษาที่มีศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์อนุบาล ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ ควรจะบูรณาการและเตรียมความพร้อมจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานสากลอย่างไร

นายกษิต ภิรมย์

๑. การจัดการศึกษาปฐมวัยมีองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อที่จะขับเคลื่อนการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เด็กที่เด็กมีอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ดังนั้น ควรให้การศึกษากับพ่อแม่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการมีบุตร การให้ความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก การส่งเสริมด้านโภชนาการ และทักษะในการดูแลเด็กปฐมวัยตั้งแต่อยู่ในครรภ์ มารดาอย่างเหมาะสมตามพัฒนาการของวัย

๒. การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพสูงสุด ควรพัฒนาการในทุก ๆ ด้านและสร้างเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องและเหมาะสม จะส่งผลให้เด็กสามารถเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับช่วงวัย ซึ่งจะเป็นรากฐานที่ดีให้เด็กสามารถเติบโตและมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างมั่นคงต่อไป

๓. ควรส่งเสริมและฝึกอบรมบุคลากรที่ให้ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในด้านการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เนื่องจากในปัจจุบันหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยมีหลายหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีหลายหน่วยงานนั้นอาจทำให้ระดับการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กของหน่วยงานแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งยังคงมีมาตรฐานการดูแลเด็กปฐมวัยต่ำกว่ามาตรฐาน ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางพร้อมทั้งถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มาอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียว

๕. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ควรติดต่อประสานไปยังสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย Future Innovative Thailand Institute (FIT) และยูนิเซฟ เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเด็กปฐมวัย ว่า หน่วยงานดังกล่าวมีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

พลเอก พอพล มณีรินทร์

๑. หลักสูตรการศึกษาและระบบการประเมินผลเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุล โดยเน้นระบบการผลิตครู เพื่อสร้างอนาคตที่สดใสและมั่นคงให้แก่สังคมไทย

๒. ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต ให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต โดยพัฒนาด้านสมองของเด็กในช่วงปฐมวัยให้ได้ร้อยละ ๘๐ ตลอดจนพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถและการคิดที่พัฒนาได้ในเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นฐานที่สำคัญไปจนตลอดชีวิต

๓. การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับธรรมชาติตามวัย โดยมุ่งเน้นการเล่นและเรียนรู้ตามธรรมชาติที่อยู่รอบตัว จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสิ่งแวดล้อม ที่จะอำนวยให้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนพัฒนาชาติในอนาคตข้างหน้าต่อไป

นายอำพล จินดาวัฒนะ

๑. เนื่องจากในปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยจำนวนมาก เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ จึงทำให้พบปัญหาที่สำคัญคือการขาดเอกภาพและประสิทธิภาพในการบูรณาการงานภาพรวม ดังนั้น ควรมีกลไกกลางทำหน้าที่ประสานการขับเคลื่อนนโยบายระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เกิดความสอดคล้องและเป็นเอกภาพ รวมทั้งจะต้องมีการสร้างเครือข่ายหน่วยงานด้านวิชาการปฐมวัย เพื่อช่วยสนับสนุนข้อมูลความรู้ที่สอดคล้องกับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒. ควรมีมาตรการผลักดันส่งเสริมข้อเสนอเร่งด่วนในการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มารดาดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ในช่วงเวลาที่มีมารดาคลอดตามที่กฎหมายกำหนด และการให้ทารกได้รับนมมารดาอย่างน้อย ๖ เดือนนับตั้งแต่แรกคลอด ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและอาจส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กในระยะยาวได้

นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิท

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อพัฒนาการทางสมอง อุปนิสัย และทักษะ เพราะเป็นวัยที่สมองมีอัตราการพัฒนาและการเรียนรู้สูงสุด หากเด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องในช่วงเวลาดังกล่าว จะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเพราะมีรากฐานที่สำคัญของชีวิต ดังนั้น ควรนำเครื่องมือพัฒนาทักษะสมอง (Executive Functions – EF) มาใช้ในการดำเนินการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ โดยทักษะ EF เป็นกระบวนการทางความคิดในสมองส่วนหน้าที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก การกระทำ เป็นความสามารถที่ใช้บริหารจัดการชีวิตในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถตั้งเป้าหมายในชีวิต รู้จักการวางแผน มีความมุ่งมั่น จดจำสิ่งต่าง ๆ สามารถยังคิดไตร่ตรอง ควบคุมอารมณ์ได้ ยืดหยุ่นความคิดเป็น สามารถจัดลำดับความสำคัญในชีวิต รวมทั้งรู้จักริเริ่มและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่เด็กทุกคนต้องใช้และส่งผลต่อความสำเร็จของชีวิตในทุกด้าน

นายนิกร จำนง

๑. ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากมีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลเด็กตั้งแต่เด็กเริ่มเข้ามาในสถานศึกษา ดังนั้น การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ ควรให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาครูปฐมวัยให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การกระจายอำนาจเกี่ยวกับการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยจากภาครัฐส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น ภาครัฐส่วนกลางจะต้องมีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณให้เป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิรูปเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

๓. เนื่องจากครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อชีวิตของเด็ก จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีความสามารถที่จะเลี้ยงดูและพัฒนาเพื่อวางรากฐานของชีวิตเด็ก ดังนั้น การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยควรเน้นการเสริมพลังบทบาทของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ และสร้างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในการดูแลเด็ก โดยสร้างกระบวนการที่สัมพันธ์กับเป้าหมายและวิธีการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้อง

นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา

๑. การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย มีเป้าหมายหลักคือส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยในการเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัยจะต้องมีการเพิ่มเติมการเรียนรู้ในด้านพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษาไทย ฯลฯ

๒. การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนในทุกๆระดับ จึงจำเป็นต้องอาศัยครูที่สามารถเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็ก แต่ในปัจจุบันกลับพบปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยที่จบไม่ตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบุคคลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีผู้ใดก็สามารถสอนเด็กปฐมวัยได้ การเรียนการสอนจึงเป็นไปแบบไม่มีเป้าหมาย ครูไม่มีความรู้และวุฒิภาวะ ดังนั้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการเตรียมครู หลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและมีความเหมาะสม เพื่อให้เด็กไทยเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และนำพาสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๓. ภาครัฐควรศึกษาวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อดำเนินการสนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

นายชาติ เอียดสกุล

๑. ถึงแม้หลักสูตรการศึกษาของเด็กปฐมวัยได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี แต่การบริหารจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาบางแห่ง ไม่ได้ใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงานอย่างแท้จริงและไม่ยึดมั่นในหลักการตามที่ควรจะเป็น เช่น ผู้บริหารการศึกษามีนโยบายเร่งเรียนเขียนอ่าน

ในเด็กปฐมวัยจนกลายเป็นกระแสค่านิยมของพ่อแม่ ทำให้เด็กไม่ได้รับการพัฒนาตามที่ควรและขาดโอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็น จึงส่งผลให้การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างขาดทิศทาง

๒. มีตัวชี้วัดใดที่สามารถบ่งชี้ว่าการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษามีมาตรฐาน และดำเนินไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๓. การเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้การบูรณาการระดับอำเภอภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ จะสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติหรือไม่ และจะให้นายอำเภอไปกำกับดูแลอย่างไร เนื่องจากในปัจจุบันสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานต้นสังกัดที่ทำหน้าที่ด้านวิชาการในการกำกับดูแลติดตามและประเมินผล อยู่แล้ว

๔. การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ โดยจัดให้มีกลไกกลางระดับชาติและระดับจังหวัดทำหน้าที่บริหารการบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหน่วยงานของทุกภาคส่วน ทุกฝ่าย ทุกระดับ ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะด้านการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้การบูรณาการระดับอำเภอภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ ดังนั้น หากต้องการใช้การบูรณาการระดับอำเภอภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ จะต้องจัดให้มีกลไกกลางระดับอำเภอร่วมด้วย

๕. การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ ควรมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบโดยเฉพาะ เนื่องจากหากดำเนินการโดยหลายหน่วยงานจะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการกำกับดูแล เพราะหน่วยงานแต่ละแห่งมีสายบังคับบัญชาเป็นของตนเอง รวมทั้งยังทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในการดำเนินการ ดังนั้น ภาครัฐควรกระจายอำนาจในการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการ

๖. จุดอ่อนของการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยของภาคเอกชนคือการขาดความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในการกำกับติดตามดูแลด้านวิชาการ ดังนั้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรเข้าไปให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและเอกภาพมากยิ่งขึ้น

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

๑. ควรพัฒนามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยกำหนดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านพัฒนาการและโภชนาการเป็นผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

๒. ควรกำหนดอัตราส่วนระหว่างจำนวนครอบครัวต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั้งประเทศ

๓. การจัดการศึกษาปฐมวัยควรให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กมากกว่าหลักสูตรการศึกษา ดังนั้น ควรมอบหมายให้ส่วนราชการสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำหน้าที่บูรณาการ กับทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ เช่น สาธารณสุข สังคม โภชนาการ และภาวะครอบครัว เป็นต้น ซึ่งจะ使得เด็กปฐมวัยมีคุณภาพและพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับต่อไป

นายวิทยา แก้วภราดัย

๑. รายงานของคณะกรรมการกำหนดวิธีการปฏิรูป โดยใช้คำว่า “รัฐ” เป็นผู้ดำเนินการปฏิรูป การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นคำที่อ้างอิงตามรัฐธรรมนูญและไม่ได้ระบุหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบไว้ ดังนั้น ควรระบุหน่วยงานให้ชัดเจนในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการต้องบูรณาการร่วมกันเกี่ยวกับการดูแลหญิงตั้งครรภ์ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบและภารกิจของหน่วยงานที่ต้องดำเนินการ

๒. ควรพัฒนาระบบการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการยกระดับมาตรฐาน ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยให้มีความรู้ด้านพัฒนาการเด็กและได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มีความรับผิดชอบสำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่ รับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อสังคม และไม่ละเมิดกฎระเบียบของสังคม ซึ่งจะทำให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

นางเบญจวรรณ สร้างนิทร

๑. ควรพิจารณาทบทวนข้อเสนอเร่งด่วนของคณะกรรมการ หัวข้อ “เร่งรัดปรับปรุงคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้การบูรณาการระดับอำเภอ ภายใต้กำกับดูแลของนายอำเภอ” เพราะองค์ประกอบของ ส่วนท้องถิ่นมีสถานะเป็นนิติบุคคลไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอ

๒. เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น ควรพิจารณาศึกษา และมีข้อเสนอการปฏิรูปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานและคุณลักษณะครูผู้สอน เพื่อให้การสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๑. ควรมอบหมายให้ชัดเจนว่าหน่วยงานหรือกลไกใดต้องเป็นผู้รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการปฏิรูป การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งควรมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการ โดยเฉพาะการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ และดูแลเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรม

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ (O - NET) พบว่ามีปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ นักเรียนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เกือบทุกจังหวัด มีผลการสอบ O - NET ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกรายวิชา ดังนั้น คณะกรรมการควรพิจารณาศึกษาและมีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร็ว

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์

การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพสูงสุด ควรเริ่มต้นจากการพัฒนาให้ครูผู้สอนเด็กในระดับปฐมวัยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ รัฐยังควรณรงค์และให้ความรู้ ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรและแนวทางการพัฒนาทักษะของเด็กปฐมวัย

แก่พ่อและแม่ หรือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทางสมอง อุนิสัย และทักษะในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

นางฉวีลดา บุรีกุล

๑. ควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการดูแลเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการดำเนินการตามหลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และยังเป็นการยกระดับมาตรฐานการจัดการดูแลและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยในระดับท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

๒. ควรให้หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในด้านการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย เข้ามาดำเนินการกำกับดูแลภารกิจในการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้การดำเนินการตามกรอบภารกิจดังกล่าวมีประสิทธิภาพและยังถือเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่สนับสนุนให้เด็กปฐมวัยของประเทศเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. คณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของภารกิจที่หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกระดับชาติได้ดำเนินการบริหารการบูรณาการงานพัฒนาเด็กปฐมวัย อันสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ เพื่อให้รายงานของคณะกรรมการมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. คณะกรรมการฯ ควรเสนอรายงาน เรื่อง การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัย พร้อมความคิดเห็นประกอบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมกันบูรณาการและพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

๓. ควรจัดให้มีเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันวิชาการ และศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น เพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยเป็นคนที่มีความรู้ต่อไป

๔. เนื่องจากเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มเสริมสร้างและพัฒนาทักษะสำคัญของชีวิตด้านต่าง ๆ ดังนั้น รัฐจึงควรส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของเล่นเด็ก ให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถเสริมทักษะการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทักษะในทุก ๆ ด้านอย่างถูกต้องและเหมาะสมแก่วัยต่อไป

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓